

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Boda Pál ügyvéd által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a dr. Dezső László ügyvéd által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen 5.119.038 forint és járulékai megfizetése iránt indított perében a Somogy Megyei Bíróság 2010. október 20. napján kelt 23.P.20.716/2010/6. számú ítélete ellen a felperes 7. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 3.907.539 (hárommillió-kilencszázhétezer-ötszázharminckilenc) forintot és ennek a 2009. november 7. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre minden késedelemmel érintett naptári félévre az adott félévet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát. A keresetet ezt meghaladóan utasítja el.

Mellőzi a felperesnek az alperessel szembeni perköltség fizetésre történt kötelezését.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 288.480 (kettőszáznyolcvannyolcezer-négyszáznyolcvan) forint első- és másodfokú együttes perköltséget.

A felperes által az állam javára fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 72.700 (hetvenkettőezer-hétszáz) forintra leszállítja. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására - 468.900 (hétszázhatvannyolcezer-kilencszáz) forint első- és másodfokú együttes eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a peres felek között házastársi közös vagyon megosztása iránt a S Megyei Bíróságon 21.P.20.399/2004. lajstromszám alatt peres eljárás volt folyamatban. A házastársi vagyonmérleg része volt a közös vagyon terheként többek között 10.238.077 forint adó- és illetéktartozás. Ennek megfizetését az alperes vállalta, ezért a bíróság az ítéletében a tartozást az alperes oldalán értékelte és az általa fizetendő tartozásként számolta el. Ennek megfelelően az aktív házastársi közös vagyonból a tartozás megfizetéséhez szükséges fedezetként ennek mértékével arányos többletet juttatott az alperesnek a felperessel szemben. A peres felek az ítélet meghozatalát követően, 2007. március 30. napján megállapodásban rögzítették az ítélet egymás közötti végrehajtását, ebben az alperes újból kifejezte arra vonatkozó tudomását és kötelezettségvállalását, hogy a fenti adó- és illetéktartozásért egyedül kell helyt állnia. A felperes az ítéletben az elszámolás alapján a javára megállapított 1.403.584 forintot átvette az alperestől. Az ítélet fellebbezés hiányában 2007. április 7. napján jogerőre emelkedett. Az alperes az ítélet meghozatalát követően a fenti adó- és illetéktartozásból összesen 2.422.999 forintot fizetett meg. A házastársi közös vagyonban volt és a fenti tartozás megfizetésének vállalására tekintettel az alperesnek juttatott ingatlanokra bejegyzett végrehajtási jog törlését az illetékes állami adóhatóság 2010. január 25-én kezdeményezte az ingatlanügyi hatóságnál, a feljegyzés alapjául szolgáló tartozás elévülésére hivatkozással. A kérelem alapján a földhivatal a végrehajtási jogokat az alperes tulajdonába került ingatlanokról törölte.

A felperes leszállított keresetében kérte az alperes kötelezését 3.907.539 forint és ennek a 2007. március 5. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre számított kamatai, valamint a perköltségek megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy az alperes által kifizetni vállalt adó- és illetéktartozás törlése következtében új helyzet állt elő, a házastársi közös vagyonban az ítélet meghozatala után nem várt értéknövekedés következett be és ezzel a vagyonszaporulattal az alperesnek el kell számolnia a felperessel szemben a Csjt.31.§ (5) bekezdése alapján, amely szerint a bíróságnak gondoskodnia kell arról, hogy a vagyoni igények rendezésénél egyik házastárs se jusson méltánytalan vagyoni előnyhöz. Keresete jogi alapjaként hivatkozott még a Pp.230.§-ában foglaltakra. Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hivatkozott arra, hogy a peres felek között 2007. március 30-án megkötött megállapodásban a felperes kijelentette, hogy további követelése az alperessel szemben nincs, ezért annak sincs jelentősége, hogy az alperes a későbbiekben az általa vállalt köztartozást milyen módon rendezte.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította. A felperest az alperes javára 100.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte, valamint kötelezte az állam által előlegezett 307.100 forint eljárási illeték viselésére is. Ítéletét a jogvita érdemi elbírálása körében azzal indokolta, hogy a peres felek között a köztartozás alperes általi rendezésére vonatkozó megállapodásban szerencseem is volt, nevezetesen az, hogy az alperes akár az adóhatósággal kötött egyezség, akár

egyéb körülmény következtében kevesebbet fizethet, viszont a tartozás kamatokkal való emelkedése folytán többletfizetési kötelezettség is terhelheti, ez utóbbi esetben az alperes sem léphetett volna fel a többletfizetés miatt jogos igénnyel a felperessel szemben. Ugyanígy viszont az a körülmény, hogy a felek akaratán és magatartásán kívül eső ok miatt az alperesnek nem kellett a teljes tartozást visszafizetnie, a felperest sem jogosítja fel igényérvényesítésre. Rögzítette, hogy az elévülés, mint jogi tény csak azt eredményezi, hogy az egyébként érvényesen létrejött és fennálló követelés végrehajtásának állami kikényszerítésére nincs a továbbiakban lehetőség, ugyanakkor a passzív vagyon ezzel nem alakult át aktív vagyonná. Kifejtette, hogy a Csjt.31.§ (5) bekezdésének a felperes által hivatkozott rendelkezése azért nem alkalmazható, mert a bíróságnak a házastársi közös vagyon megosztása során kell arról gondoskodnia, hogy egyik házastárs se jusson méltánytalan vagyoni előnyhöz, a Pp.230.§ (1) bekezdése pedig azért nem alkalmazható, mert a házastársi közös vagyon megosztásáról rendelkező ítélet egyik felet sem kötelezte olyan szolgáltatásra, amely az ítélet meghozatala után járna le, ugyanis abban az ítéletében a bíróság az alperest nem kötelezte az adó- és illetéktartozás megfizetésére. Ez a tartozás pedig nem olyan időszakos szolgáltatás, amely a Pp.122.§ (2) bekezdésének hatálya alá tartozna és ami alapján helye lenne az ún. utóper indításának.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, kérve az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a leszállított keresete teljesítését. Fellebbezésének indoklásában megismételte az elsőfokú eljárásban már kifejtett jogi álláspontját.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítéletnek helyes indokai alapján történő helybenhagyására irányult.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntése alapjául szolgáló tényeket túlnyomó részt helyesen állapította meg. Az általa megállapított tényállást a másodfokú bíróság csak annyiban egészíti ki, hogy az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatala 8833413185. ügyszámú feljegyzésével 2009. november 6-án törölte a peres felek házastársi közös vagyonát terhelő adótartozás 9.765.569 forintos összegét elévülés címén, egyidejűleg határozott a törölt tartozás behajtására irányuló végrehajtási eljárás megszüntetéséről. Erről az eljárt végrehajtót 2010. január 25. napján értesítette. Ezek a ténymegállapítások az elsőfokú eljárásban keletkezett 4. sorszámú iratok alapján történtek. A másodfokú bíróság az így kiegészített tényállást fogadta el az ítélezése alapjául. Az így megállapított tényállás alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogi álláspontjától eltérő következtetésre jutott.

Azt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a S Megyei Bíróság a 21.P.20.399/2004/79. számú ítéletével nem kötelezte az alperest az ítélet meghozatala után esedékessé váló szolgáltatásra és a jogvita tárgyává tett adó- és

illetéktartozás megfizetésére sem, ezt azonban a házastársi közös vagyon megosztása során a peres felek közötti elszámolás tárgyává, a vagyonmérleg részévé tette és ennek figyelembevételével határozta meg a házastársi közös vagyonból a peres felekre jutó részek arányát és vagyontárgyak körét.

Abban is egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal, hogy ennek az adó- és illetéktartozásnak a megfizetése már ezt követően valóban az alperes érdekkörébe tartozott, azért, mert ennek teljesítését a házastársi aktív közös vagyonból vállalta és erre tekintettel az ennek teljesítéséhez szükséges fedezetet többletként meg is kapta a házastársi közös vagyonból.

A peres felek erre vonatkozó és a bíróság ítéletével is elfogadott megállapodásában semmiféle szerencseelem nem volt. A köztartozás a házastársi közös vagyont terhelte. Ennek teljesítésére a peres felek közösen, egyenlő arányban, a közös vagyonukból lettek volna kötelesek. A felperes a házastársi közös vagyon megosztása során rá eső adótartozás fedezetét az alperes rendelkezésére bocsátotta a központi költségvetéssel szembeni teljesítés érdekében. Ezzel a peres felek egymás közötti viszonyában a felperes részéről a köztartozás teljesítettnek tekintendő. Az a körülmény, hogy az alperes ezt bíróság által is elfogadott és figyelembe vett kötelezettségvállalása ellenére nem továbbította az állami adóhatósághoz, valóban kizárólag az ő érdekkörében felmerülő körülménynek tekinthető, az ebből eredő késedelem jogkövetkezményeinek viselésére is kizárólag ő lett volna köteles.

Az alperes azonban nem csak késedelmeskedett az adótartozás megfizetésével, hanem nagyobb részt el is mulasztotta azt, holott köteles lett volna rá. Ha megfizette volna az adótartozást, az nem évült volna el. A köztartozás megfizetésének elmaradásával és az adótartozás adóhatóság általi törlésével az alperes jelentős mértékű fizetési kötelezettségtől szabadult, amely értelemszerűen a vagyonában értékelkedést eredményezett. A köztartozás megfizetésének elmulasztása kétség kívül felróható magatartásnak minősül. E felróható magatartás eredményeként az alperes jelentős mértékű vagyoni előnyre tett szert. Ennek a vagyoni előnynek fedezete részben a felperestől származik. A köztartozás felperesre eső részét fedező házastársi közös vagyoni aktívum az alpereshez került a köztartozás megfizetését feltételezve és elővételezve. A köztartozás megfizetésének hiányában az alperes jogalap nélkül van ennek a házastársi közös vagyonból eredő aktívumnak a birtokában.

A Csjt.31.§ (5) bekezdésének első mondata alapján a házastársak közötti vagyoni viszonyokra (házassági vagyoni jogi szerződés, a házastársi közös vagyon megosztására vonatkozó egyezség, a közös lakás használatában történő megállapodás stb.) a Polgári törvénykönyv rendelkezéseit is megfelelően alkalmazni kell. A Ptk.361.§ (1) bekezdése alapján, aki másnak rovására jogalap nélkül jut vagyoni előnyhöz, köteles ezt az előnyt visszatéríteni.

A fentiekén túl a felperes helyesen hivatkozott a Ptk.4.§ (4) bekezdésének második mondatára is, amely szerint saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat.

A fentiek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatva a leszállított kereseti tőkekövetelést teljesítette. A kereseti kamatkövetelést azonban csak részben, 2009. november 7. napjától kezdődően teljesítette a Ptk.301.§ (1) bekezdése alapján, figyelembe véve azt, hogy a vagyoni előny csak az adótartozás törlésével, 2009. november 6. napjával jelentkezett az alperesnél. Ekkor lett volna köteles az előnyből eredő gazdagodását megtéríteni a felperesnek a Ptk.364.§-a folytán alkalmazandó 360.§ (1) bekezdése és 298.§ a) pontja alapján.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól eltérő döntése a perköltségek viselésére is kihat. Az 5.119.038 forintos eredeti kereseti tőkeköveteléshez képest a felperes pervesztessége 24 %-os, az alperesé 76 %-os mértékű. Az elsőfokú eljárásban felmerült perköltségek viselésére a Pp.81.§ (1) bekezdése alapján a peres felek a pervesztességük arányában kötelesek. A magasabb pernyertességére tekintettel a felperes jogosult az alperessel szemben jogi képviseleti munkadíj megtérítésére, ezt a pernyertességi arányok figyelembevételével a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdésének a) pontja alapján, alkalmazva a rendelet 4/A.§-át is, bruttó 166.370 forint összegben határozta meg a másodfokú bíróság. Ezen kívül az állam által előlegezett 307.100 forint eljárási illeték megfizetésére a pervesztességük arányában kötelezte a feleket. A fellebbezésben vitássá tett követelés tekintetében a felperes teljes egészében pernyertes, ezért a másodfokú eljárási költségek viselésére a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a másodfokú bíróság az alperest. A felperesnek járó jogi képviseleti munkadíjat a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A.§-a alapján bruttó 122.110 forintban határozta meg, a másodfokú eljárási illeték viselésére pedig a Pp.78.§ (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján az alperest kötelezte a másodfokú bíróság.

P é c s , 2011. június 9.

dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, dr. Döme Attila s.k. előadó bíró, dr. Kutasi Tünde s.k. bíró